

«Ολεάννα»

του Ντέιβιντ Μάμετ από το θέατρο Ένα

Μετάφραση: Λίλα Τρουλλινού. **Σκηνοθεσία:** Ελλάδα Ευαγγέλου. **Επιμέλεια σκηνικού:** Ελλάδα Ευαγγέλου. **Επιμέλεια κοστούμιών:** Brittany Demou, Ελλάδα Ευαγγέλου.

Φωτισμός: Αντρέας Χριστοδουλίδης. **Επιμέλεια μουσικής:** Ελλάδα Ευαγγέλου, Σωτήρης Μεστάνας. **Παίζουν:** Σωτήρης Μεστάνας, Ελίζα Πατσαλίδου.

ΤΑ ΕΡΓΑ του Ντέιβιντ Μάμετ είναι έργα λόγου. Η ιδιαιτερότητά τους είναι η εξαιρετική θεατρικότητά αυτής της ιδιόμορφης, διακοπτόμενης, λαμπρής γλώσσας. Ο Μάμετ δεν απευθύνεται σε μοναχικό αναγνώστη, οι κοφτές του ατάκες, αλλά και οι δαιδαλώδεις μονόλογοι δεν προορίζονται για διάβασμα, αλλά για σκηνικό άκουσμα. Κι όμως οι ηθοποιοί που παίζουν Μάμετ μπορούν να μην καλύπτουν περισσότερο από δυο τετραγωνικά μέτρα σκηνικού χώρου, μπορεί να μην κάνουν έντονες κινήσεις, να μην αγίζουν ένας τον άλλον πριν από την αναπόφευκτη κορύφωση, πριν από τη στιγμή που ο λόγος γίνεται πράξη. Όλα αυτά ακούγονται ίσως αντιθεατρικά, αλλά η γλωσσική δυναμικότητα του «Αμερικανικού βούβαλου», του «Οικόπεδου με θέα», των «Σεξουαλικών διαστροφών στο Σικάγο», της «Ολεάννας» δημιουργεί την εντύπωση έντονης δράσης, φέρνει τους ήρωες σε έναν αγώνα διαλογικής αντιπαράθεσης, κάνει την υπόθεση σφικτή σαν ελατήριο.

Η παρὰσταση του Θεάτρου Ένα είναι μια πετυχημένη δουλειά τριών έξυπνων ανθρώπων. Η Ελλάδα Ευαγγέλου στην πρώτη της σκηνοθετική δουλειά διάλεξε την «Ολεάννα» γνωρίζοντας ότι πρέπει να ψάξει για όλες τις κρυμμένες αλήθειες μέσα στο λόγο και με εργαλείο το λόγο. Η σωστή επιλογή στόχου και μέσων προκαθόρισε το αποτέλεσμα. Η προσοχή των δυο ηθοποιών, του Σωτήρη Μεστάντα και της Ελίζας Πατσαλίδου, δεν χρειάστηκε ν' αποσπαστεί σε ξένες προς το σύστημα θεατρικών αξιών του Μάμετ ασχολίες. Οι δυνάμεις τους δε διασπάστηκαν άσκοπα, η επικέντρωσή τους στο γλωσσικό υλικό των ρόλων τους επέτρεψε την αξιοποίηση της κάθε ατάκας και την κατανόηση της κάθε παύσης. Μια τέτοια σκηνική ανάγνωση αναδεικνύει τις αρετές του κειμένου του Μάμετ, που θα παρέμεναν κρυμμένες για τους λιγότερα προσεκτικούς ερευνητές του. Και ο Σωτήρης Μεστάνας και η πρωτοεμφανιζόμενη στο Ένα, Ελίζα Πατσαλίδου ακολούθησαν το ρυθμό το κείμενου σχετικά με το σταδιακό ξεδίπλωμα των χαρακτήρων των ηρώων τους και τη βήμα προς βήμα εξέλιξη της τόσο ενδιαφέρουσας μεταξύ τους σχέσης. Με επαγγελματική αυτοσυγκρά-

τηση δεν προηγήθηκαν του κειμένου στην πορεία της ψυχολογικής ολοκλήρωσης των προσώπων, αλλά χρησιμοποίησαν την κάθε ατάκα ως σκαλοπάτι.

Αυτός ο συντονισμένος με το κείμενο υποκριτικός ρυθμός είναι ένα από τα επιτεύγματα της παράστασης. Οι ενωμένες προσπάθειες της δημιουργικής ομάδας της παράστασης κράτησαν την παράσταση σε εγρήγορση ενός θρίλερ. Ένα θρίλερ ιδεών, ένας αγώνας μετωπικά συγκρουόμενων ηθικών αντιλήψεων και κοινωνικών οπτικών γωνιών. Το θέμα της σεξουαλικής παρενόχλησης

εξετάζεται στο έργο του Μάμετ σαν ανοιχτή προς τοποθέτηση υπόθεση. Το θέμα της εκπαίδευσης παρουσιάζεται ως θέμα επιβολής και αντίδρασης μεταξύ του εκπαιδευτή και του εκπαιδευόμενου. Η αργή εναλλαγή των ρόλων μεταξύ του θύτη και του θύματος, η αναμέτρηση μεταξύ των δυο κοινωνικών τύπων, δυο στάσεων ζωής απαιτεί αδιάλειπτη προσοχή και ενεργό παρακολούθηση από τους θεατές της παράστασης. Ο συγγραφέας στήνει εργαστήρι πάνω στη θεωρία της διδασκαλίας, πάνω στις τεχνικές της εκπαίδευσης, στους κινδύνους που κρύβει μέσα της η ανάληψη του ρόλου του δασκαλού, στο θέλημα της εξουσίας που συνοδεύει την επιθυμία του εκπαιδευτή να πλάσει τον εκπαιδευόμενο του. Ο πολύ περιορισμένος σκηνικός χώρος δίνει την ατμόσφαιρα του εργαστηρίου. Τα στάδια του «πειράματος» που αποδίδονται στο επίπεδο της υπόθεσής σε τρεις σκηνές—συναντήσεις μεταξύ των δυο προσώπων του έργου, σημαδεύονται με λιγοστές, αλλά εύστοχες και σημαίνουσες αλλαγές στα κοστούμια και την εμφάνισή τους.

Προς τιμήν του Θεάτρου Ένα πρέπει να σημειώσουμε τη γενναιοδωρία με την οποία προσφέρει ευκαιρίες σε νέους συνεργάτες.